

Jak přežít první lásky

POVÍDKY ke kávě

v.

**Hana
Hrabáková**

edice

MEA
CULPA

Jak přežít první lásky

POVÍDKY
ke kávě

v.

Hana Hrabáková

text © Hana Hrabáková, 2019
cover © Kameel Machart, 2019
ISBN: 978-80-87938-89-8

„Piště dál“

Než jsem se rozhodla ke psaní další knížky, namotivoval mě mail, který mi přišel od úplně neznámé paní z Teplic. Dala si tu práci, že si zjistila mou adresu a napsala mi:

Vaši knížku jsem přečetla jedním dechem a velice jsem se pobavila. Navíc se mi díky Vašemu vyprávění vybavila spousta vzpomínek na mé dětství. Spoustu podobných historek jsem zažila také. Prázdniny u babičky na vesnici, kde babička nevěděla, kde se zrovna nacházím. Jezdila jsem tam i když už jsem byla na gymplu. Zakázané koupání v lomu a jiné vylomeniny. Ale také nudné nedělní procházky po městě – já s kočárkem a brácha ve šlapacím autíčku. Jak nás to nebavilo!

Ale s odstupem času jsem si uvědomila, jaké jsem měla hezké dětství.

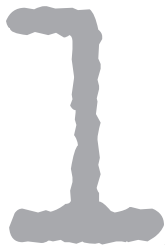
Jo, a ty vaše fotky na obálce jsou jako přes kopírák těch, co mám doma! Piště dál.

Zdena

Tak tedy píšu o tom, co následovalo v dobách, kdy už jsme nebyli dětmi...

Hana Hrabáková

Co jí dáme, téhle Jůle?

Na berounské gymnázium jsme nastoupily z naší základky čtyři holky. Myslely jsme si, jaké jsme frajerky, ale starší ročníky nám hned zkraje ukázaly, kde je naše místo. Zvláště holky.

Celkem rychle jsme se ve třídě skamarádily s ostatními nováčky a za ty čtyři roky se z nás stala docela dobrá parta.

Začátky byly tvrdé. Profesoři se s námi nemazlili a ti z nás, co to podcenili, dělali reparáty už v prváku.

Hned v září jsme všichni zažívali velké změny. Někteří profesoři nám vykali a my si připadali šíleně důležitě. Někteří s námi jednali jako s malými hloupými dětmi. Se stejnou důležitostí ale padaly i první koule...

„Tady nejste na základce, tady se s vámi nikdo mazlit nebude, blbečkové, brzy se ukáže, že tady nemáte co dělat...“ upozorňoval nás náš dějepisář, největší pes, hulvát a postrach celé školy, jakého jsme mohli poznat. Používal nepřehledné množství výrazů a „blbečkové“ a „debílkové“ patřily k těm mírnějším. Když zkoušel, říkal tomu „probírka mlází“, anebo „probereme sítím“... Děvčata častoval podřadným výrazem „Mařena, která se stejně vdá a jinak je k ničemu“, kluky, které měl na tělocvik, i fackoval...

Vždy si při dějepisu pozval na stupínek tak kolem deseti studentů (blbečků), zkoušel všechny najednou a známky dával podle toho, jak se vyspal. Někdo mluvil celkem plynule a dostal za čtyři, někdo sotva řekl ano a měl za dvě, někdo neřekl vůbec nic a dostal hezkou čtyřku, Janička dostala několikrát, ať se snažila sebevíc, lepší pětku a ostatní byli klasifikováni dle nálady. Takže bylo v podstatě úplně jedno, co umíte, ale důležité bylo, jak se tváříte. Když se někdo ohradil proti nespravedlivé známce, dostal koule hned dvě.

„Za co?“

„On se, blbeček, ptá, za co?“ rozhlédl se profesor shora po třídě. „Odpověděl snad na mou otázku? Neodpověděl. Odpověděl na druhou? Neodpověděl...“

Kdosi vzadu pípl: „Na to jste se ale neptal...“

„Áaaa, další chytráček, tak pojď na plac, ukážeš nám, co umíš ty,“ vyzval onoho chudáka před tabulí a samozřejmě ho zdusil.

Tak jsme radši mlčeli.

Marika dodnes vzpomíná na jeho slogan: *Co jí dáme, téhle Jůle? Čtyři mínus z dobré vůle.*

„On má rád, když mu dáváte zapravdu,“ říkala mi doma maminka, která k němu chodila do večerní školy na němčinu. „Tak se tvař mile, to snad dokážeš, usmívej se a na všechno mu stále kývej.“

Zkusila jsem si vzít její rady k srdci a hned následující hodinu dějepisu jsem vzorně přikyvovala na všechno, co řekl, přiblíble jsem se usmívala a hned se mi to vrátilo.

„Co ty tady kejváš pořád hlavou jako houpací kůň?!“ vyjel na mě.

Drze jsem se postavila a pravila: „Souhlasím s vámi. Všechno, co říkáte, je pravda...“

„Tak ty myslíš, že mám pravdu?!“ zahřměl. „To se ví, že mám! A teď uvidíme, jakou máš pravdu ty!“ Položil mi nějakou otázku, na kterou jsem zase drze odpověděla: „To jsme ještě nebrali...!“

„Nebrali?! Ona si dovoluje říct, že jsme to nebrali!“ Odměl se a pak řekl: „Nebrali, ale měla bys to vědět. Pět, pusinko!“

A už jsem seděla s první pětkou. Holky se mi smály, přišlo jim to vtipné. Profesor si toho všiml... „Nandy ze sídliště se ti smějou...“ a už strčil otázky, na které nikdo ani nestačil odpovědět a těch pěttek nasekal za pár minut snad deset. A jelikož jsme se tomu už smáli všichni, koncem hodiny se s námi rozloučil slovy: „Tak, debílkové, do příští hodiny se naučíte stranu 25 až 72 a něco si z toho napíšeme! Nazdar!“

Hrdě odkulhal ze třídy, práskl za sebou dveřmi a nám sklapl hřebínek.

Taky třeba někdy položil otázku a zeptal se: „Kdo zná odpověď?“ A protože se nikdo nepřihlásil, poručil žákyni v první lavici, kterou si vybral za sekretářku: „Napiš tam každému kouli!“ a hodil po ní klasifikační arch, nazývaný „cachta“.

„Ale my to víme...“ ozývaly se hlasy z různých koutů třídy.

„Přihlásili jste se? Nepřihlásili. Prošvihli jste svou šanci! Všichni máte za pět! Já vám ukážu!“

Ilona se na jednom srazu svěřila, že jí kdysi řekl, že bude mít ve čtyřiceti letech sto kilo a bude z ní tlustá Rézina. Celý život si to pamatovala, držela diety a dnes je krásně štíhlá...

Škoda, že to neřekl i mně!

Je ale pravda, že u maturit napovídal a rozdával známky lepší, než si leckdo zasloužil.

.....

Matematika nebyla o nic lepší. Přísná nepříjemná stará profesorka Anna nám dávala za uši podobně, jen se při jejích hodinách při troše dobré vůle nechalo opisovat.

„On vás ten smích přejde, milánkové!“ zaburácela dvoumetrová profesorka, která se na rozdíl od dějepisáře neusmála skoro nikdy a legrace s ní taky nebyla. „K tabuli!“ A už to svištělo.

Jednou si něco zapomněla doma a poslala si pro to naše dva spolužáky. „Najdete to na chodbě, hned vedle špajzu! A mám tam starý papír, můžete si ho odvézt do sběru!“ zavelela. „Kárka je tam taky, tu vraťte na stejné místo!“

A nejenže se kluci ulili ze školy, ten den se vrátili až na odpolední vyučování, vymlouvali se, že se jim papír rozsypal, pak že nemohli najít kárku a blekotali... Pak se nám přiznali, že jí vypili ve špajzu rum a udělali si hezké dopoledne.

Buďto zapomněla, že tam ten rum má, nebo se jí chlapců ochota zalíbila, ale netrvalo ani týden a poslala je domů, aby jí ten špajz vymalovali. Pak ještě chodbu a sklep. My ostatní jsme trčeli ve škole. Vlastně ne tak docela. Jednou našemu tělocvikáři přivezli domů cihly a potřeboval je složit, tak tam poslal kluky. A my dívky jsme občas vozily v kočárku malou Elinku, dceru naší češtinářky, to když neměla hlídání a brala si ji s sebou do školy. Taky fyzikář občas přinesl do třídy malinkého Otíka, ten se tam chudák plazil po podlaze mezi lavicemi, v podstatě vytřel celou třídu, tak jsme se nabídlý, že ho vyvenčíme a brázdily jsme s kočárkem dopoledním Berounem.

Ještěže na ostatní předměty jsme měli profesory normální, vcelku rozumné a některé i hodné a oblíbené.

„Výborná“, abych nezapomněla, byla tělocvikářka. Té jsme připadaly všechny neforemné, neohebné, líné a nemožné, s našimi tehdejšími padesáti kily tlusté. Ničila nás

pohybem, a když jsme to zrovna moc neprožívaly, občas jsme od ní i nějakou chytly. V oblíbě měla herdy do zad. Do listopadu jsme běhaly v modrých trenýrkách (tepláky jsme nesměly nosit), venku „kolečka“ okolo gymplu i přilehlých prostor, ona za námi jezdila na skládačce a pískala na píšťalku jako dráb.

Ale aspoň s ní byla legrace.

Asi před pěti lety jsem se s ní sešla na nějaké společenské akci a připomněla jsem jí nejen sebe, ale že učila i mou maminku a ona se smála: „Já stále učím. V Praze na fakultě... Franštinu a...“

„... tělocvik!“ zhrozila jsem se a vyprskla neslušně smíchy.

Mávla rukou a usadila mě: „Ten už dva roky neučím. Už mi ho nechtěli dát, asi už na to nemám,“ přiznala skromně. Tedy spíš smutně.

Ještě jsem se dozvěděla, že kromě vyučování na fakultě doučuje doma blbce francouzštinu a pak už jen cestuje a lítá po celém světě.

Nakonec jsem se odvážila a zeptala se, kolik je jí let. Osmdesát pět.

Takže ten tělák učila do třiaosmdesáti!

Klobouk dolů!

Narovnej se! Nehrb se! Usmívej se!

Bylo nás ve třídě třicet holek a pět kluků, což jsme my dívky považovaly za velký hendikep... Už od prváku jsme proto brousily pohledy do vyšších ročníků.

Když jsme se trochu aklimatizovaly a než jsme začaly brát školu trochu vážně, čekaly nás taneční.

„Holky, naše máma se úplně zbláznila!“ vyhrkla na nás v pondělí Zuzana. „Přitáhla domů několik totálně nemožných modelů šatů bůhvípokom a nutila mě si je vyzkoušet! Hrůza!“ běsnila. „Já se jí na nějaký taneční vykašlu!“

„Naše máma už taky doma rozkládá stříhy, že mi něco spíchne. Taky samé šílenosti...!“ přidala se Lucka.

„My už jsme byly s matkou v Praze v Domě látek a něco koupily, teď se budeme dohadovat o stříhu... Už se taky moc těším, jak se rafnem,“ podotkla další.

Ještěže moje maminka umí šít a několikery šaty mi ušila celkem podle mých představ. Naštěstí jsem neměla modely po ségře, protože se změnil módní styl. Zatímco Bohunka nosila do tanečních ultra mini, za mě už se nosily šaty do půli lýtek.

„Narovnej se! Nehrb se! Usmívej se!“ sekýrovaly nás naše matky, které visely na balkónech přes zábradlí, vyšňořené a naondulované a svými výrazy v obličejí nám dávaly jasně najevo, jak se máme chovat. Ony to prožívaly daleko víc, než my.

My se snažily schovávat právě pod ty balkóny, abychom unikly z jejich zorného pole, ale ony se nahýbaly tak, že nás vypátraly všude a svými pohledy nám jasně naznačily, jak to bude.

„Když si na to vzpomenu, je mi blbě ještě teď,“ říkala mi nedávno Lída, když u mě byla na návštěvě. „Říkala jsem matce, že mi jsou taneční nanic, že u nás na vsi se nikdy nebude tancovat nic jinýho, než polka, valčík a česká šlapaná.“

„Tys měla výhodu, že tvoje máti s tebou do tanečních nechodila.“

„Taky jsem víc než na parketu strávila hezké chvílky u baru, vytahovala se Lída a já si hned vzpomněla, jak vyasedávala s klukama u stolu za sloupem a pili pivo. Na pivo byla zvyklá z vesnických zábav. To my, městské panelákovky, jsme dosud popijely pouze džus s vodkou.“

„A zatímco vy, městské holčičky s přísnými matkami za zády, jste se naučily krásně tančit, já zatím pronikala s Novákem ze třetáku do světa erotiky,“ smála se Lída.

„...a my jsme ti to tiše záviděly...“

„...než mi ho přebrala ta blbá Hulová ze druháku!“ smála se Lída a dodala: „Jakpak asi vypadá dneska?“

„Hulová?“ dobírala jsem si ji.

„Ne! Miláček Nováček!“

„Ty to nevíš?“ divila jsem se. „Ten přece emigroval a nikdo o něm už nikdy neslyšel...“

Lída se zasnila. „Pamatuješ na Milenu, jak vždycky před tanečníma držela dietu?“ navodila jiné téma.

„Všechny jsme vždycky držely dietu,“ připomněla jsem jí.

Milena nám kdysi vyprávěla, jak jednou před tanečními měla strašný hlad a chtěla se najíst. Když ji u otevřené lednice načapal její táta, pronesl památnou větu: „Nežer, dcero! Lovec hladový, nejlepší kousky uloví!“

„Já měla jednou tak šílený hlad, že jsem si dala aspoň malou becherovku. Pak mi to tančilo úplně samo,“ chechtala se Lída.

„Přines fotky, zasmějem se!“ přikázala Lída u kávy a hned, jak našla tu z tanečních, kritizovala jedny šaty za druhými.

„Podívej ty šílenosti... Ale Marika stejně měla vždycky ty nejlepší modely.“

„Protože měla starší ségru v Praze, a ta jí sháněla úžasné látky. Kupovala je i v Tuzexu.“

„Jasně. My na vesnici měly jen pytle od brambor!“ řekla se smíchem Lída. „Spíchnuté slámou.“

„Měly jste ale jiné přednosti.“

„Jaké?“ byla zvědavá Lída. „Myslíš znalost všech hospod v okolních vesnicích?“

„Ne. Ty úžasné svačiny!“ mlsně jsem se olízla. „Zatímco my, panelákovky, jsme mívaly sýry a salámy, maximálně ve čtvrtek jogurty, ty vaše voňavé výpečky, chleba se sádlem a s cibulí, domácí zabíjačky, jitrničky... to nemělo chybu!“

„Nejlepší svačiny stejně vždycky míval Kuďoch!“ připomněla Lída.

„Taky jsme mu je vždycky sebraly a sežraly,“ rozesmála jsem se. „Pamatuješ? Babička mu vždycky nakrájela salámeček nebo šunčičku vrchovatě na kostičky, na to plátky vajíček, sýrek, znojenské okurčičky... Jeho sváci byly takoví předchůdci plněných baget...“

„...a to pak šly všechny diety stranou!“ máchlá Lída rukou. „Tak otevři červený a zavzpomínáme ještě na chmel,“ vybidla mě a zalistovala v albu.

„Hele, naši páni profesori! Jarda byl mladej a krásnej,“ zasnila se Lída. „Co jsme se mu nadělaly s Ilonou skopičin... Hrozně jsme ho milovaly, hlavně to jeho vypracovaný tělo. Pořád jsme za ním lezly do kabinetu, jestli nechce s něčím po-

moc, provokovaly jsme ho, připravovaly mu pomůcky, nakláběly se k němu a nabízely pohled do výstřihů...“

„Ty vaše kousky, to bylo vlastně regulérní sexuální harašení,“ připomněla jsem jí.

„No. My jsme harašily jako pominuté. Já si kvůli němu půjčovala od sestřenice sexy svetříky z Tuzexu. A on nám vždycky jen strčil do ruky třídnici, do druhé štos sešitů nebo švihadla, vypakoval nás a ještě byl drzej!“

„Jak – drzej?“

„Vždycky nám neopomněl připomenout, že až nás bude mít na tělocvik, prožene nám ty naše špeky a ukázel na nás prstem!“ řehkala se Lída.

„Drzoun! No, ale zrovna vy dvě jste ty špeky, tedy malinké špíčky, tenkrát měly,“ rejpla jsem si a ona mi to hned vrátila: „No a dneska je nemám ani já, ani Ilona... a - někteří ano!“ píchla do mě prstem.

„Anorektičko!“ odpálkovala jsem ji.

„Chudák Jarda dodnes netuší, o co tehdy přišel!“ povzdechla si Lída. „Pravděpodobně prožil úplně nudný a ochuzený život...“

Rusalčina pomsta

„Holky... já jsem nikdy na chmelu nebyla,“ svěřila se Andrea, když jsme na toto téma zavzpomínaly na jednom našem holčičím výletu.

„Protože jsi moc mladá,“ opáčila jí Jana.

„O moc jsi přišla!“ řekla Jitka. „Tam se děly věci!“ dodala zasněně.

Na první chmel jsme jeli hned ve druháku, na jaře, na takzvané zavádění. Od rána do večera v plavkách a gumovkách na poli, chodili jsme podél drátků a každou rostlinku jsme vzali do ruky a po směru hodinových ručiček ji omotávali kolem drátku.

„To jste vážně dělali?“ nevěřila svým uším Andrea.

„Jasně,“ přitakala jsem. „A protože jsme rebelovali, tak jsme některé omotávali proti směru, ale ony si, mrchy, ten správný směr stejně našly,“ smály jsme se.

„A vy jste si taky našly ten správný směr, předpokládám...“ pobízela nás Andrea.

„V tom druháku to bylo ještě ve vši počestnosti. Tam se žilo legrací a provokací od jídla do jídla. Když večer padla, chodili jsme s klukama popíjet na hřbitov,“ řekla jsem.

„Proč na hřbitov?“ ptala se Andrea.